

A 1738/kultur

Tekijä(t): Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Jäsenehdotus kansanopistoista Pohjoismaissa

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että tutkitaan mahdollisuuksia perustaa pohjoismainen kansanopisto kaikkiin Pohjoismaihin.

Taustaa

Kansanopistoajatus syntyi tanskalaisen pedagogin ja teologin [Nikolai Frederik Severin Grundtvigin](#) kehittämän pedagogisen filosofian pohjalta. Grundtvigin mukaan oppimisessa ei ole ensisijaisesti kyse sellaisten teorioiden ulkoa oppimisesta ja päättämisestä, joilla ei ole tekemistä oppilaan arjen kanssa. Hän katsoi oppimisen kehittyvän elävän sanan kautta oppilaan ja opettajan välisessä vuorovaikutuksessa ja sellaisilla luennoilla, joiden keskiössä oli oppilaiden arki. Pohjoismaiden vanhin kansanopisto, Rødding højskole, sijaitsee Tanskassa.

Grundtvigin ajatuksena oli, että oppilaiden tulee omaksua tietoja ja taitoja, joista on heille hyötyä päivittäisessä elämässä. Grundtvig halusi myös edistää kaikkien nuorten oikeutta koulunkäyntiin ja koulutukseen vanhempien asemasta riippumatta. Ensimmäinen kansanopisto perustettiin [Tanskaan](#) vuonna 1844. Kansanopistoliiike oli alun perin pohjoismainen ilmiö, mutta nykyään kansanopistoja tai niitä vastaavia oppilaitoksia on monissa muissakin maissa.

Kansanopistoissa ei ole tutkintoja <https://no.wikipedia.org/wiki/Skole>, ja oppilaat asuvat [sisäoppilaitoksessa](#). Norjassa on 32 [kristillistä kansanopistoa](#) ja 48 [muuta kansanopistoa](#). Kansanopistoissa ei ole tällä hetkellä tarpeeksi opiskelupaikkoja kaikille halukkaille, koska monet nuoret hakeutuvat niihin ennen kuin päättävät jatko-opinnoistaan.

Kansanopistot ovat kussakin maassa erilaisia, mutta useimmille oppilaitoksille yhteisiä nimittäjiä ovat seuraavat:

- laaja valikoima oppiaineita
- ei loppututkintoa
- keskiössä henkilökohtainen kehitys
- pedagoginen vapaus

- kurssien pituus vaihtelee muutamasta päivästä yhdeksään kuukauteen.

Voisi olla luonnollista laatia yhteinen malli pohjoismaisille kansanopistoille, jonka Pohjoismainen kansanopistoneuvosto hyväksyisi. Pohjoismainen kansanopistoneuvosto päättäisi, mistä oppilaitoksesta tulee pohjoismainen kansanopisto, mutta kustakin maasta valittaisiin vain yksi koulu.

Tärkeitä yhteisiä nimittäjiä voivat olla seuraavat:

- pohjoismaisen kulttuurin ja pohjoismaisten kielten edistäminen muun muassa laulun, musiikin, elokuvien, kirjallisuuden, draaman ja tanssin avulla
- pohjoismaisten perinteiden edistäminen muun muassa taiteen, käsityön, ruokaperinteiden ja arkkitehtuurin avulla
- pohjoismaisen yhteistyön edistäminen ulkoilun, urheilun, eri tilaisuuksien ja matkailun avulla.

Norjassa suunnitellaan uutta kansanopistoa Rørosiin Etelä-Trøndelagin lääniin. Røros on UNESCO:n maailmanperintöluetteloon kuuluva vanha kaivoskaupunki. Sinne suunnitellaan uutta 120 oppilaan kansanopistoa, jonka toiminnan pitäisi alkaa jo lukuvuonna 2019/2020.

Røros olisi hieno paikka mahdolliselle uudelle pohjoismaiselle kansanopistolle. Sinne on sekä lento- että junayhteys. Rørosissa asuu myös paljon saamelaisia, joilla on pitkät historialliset ja kulttuuriperinteet. Saamelaiskulttuuri ja saamelaisten historia tulevatkin saamaan oppilaitoksessa keskeisen aseman.

Reykjavikissa 19. syyskuuta 2017

Annette Lind (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Eva Sonidsson (S)
Gunvor Eldegar (A)
Irene Johansen (A)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Kjell-Idar Juvik (A)
Kåre Simensen (A)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Odd Omland (A), Norja
Oddný Harðardóttir (A)
Orla Hav (S)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyy Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)